

כלכלה וחברה

נקים ממשלה קטנה וממוקדת של 18 שרים לכל היותר

נביא לצמצום והתייעלות במשרדי הממשלה

נעביר עסקת חבילה גדולה למשק ל-3 שנים (הקפאת שכר, עצירת קליטת עובדים במגזר הציבורי, יצירת גמישות תעסוקתית)

האצה של מנועי צמיחה, הגדלת הכשרות מקצועיות

קידום מסלולי מימון ממשלתיים לפתיח עסקים חדשים

השקעה בעיקר בצעירים - "דור האבוד"

קידום השקעה מסיבית בתשתיות, בעיקר דיגיטליות ומדעיות והצבת יעד של 15% מהמועסקים יעסקו בהייטק תוך 3 שנים.

נקדם תשתיות פיננסיות ונשתלב בתעשיית קרנות הגידור

נחוקק את חוק שלטון מקומי כדי לתת לרשויות סמכויות לניהול עצמאי

המשק הכלכלי הישראלי ספג מכה קשה בשנה האחרונה בעקבות משבר הקורונה. לאחר שנים שאחוזי התעסוקה עלו באופן יציב, השנה האחרונה התאפיינה באבטלה גבוה. בד בבד, הוצאות המדינה בעקבות הקורונה גדלו והגירעון בשנת 2020 הגיע ל-160.3 מיליארד ₪, שהם כ-11.7% מהתמ"ג. מדובר בגירעון הגבוה ביותר מאז משבר ההיפר אינפלציה של תחילת שנות ה-80. התוצר של המשק צפוי להתכווץ בשנת 2020 ב-3.3%. האבטלה בישראל נעה במהלך השנה בין 150 אלף מובטלים ערב המשבר, ל-1.4 מיליון איש בעיצומו של הסגר הראשון במאי, משם ירדה ל-450 אלף איש באוגוסט בשיא ההתאוששות מהסגר הראשון, וזינקה שוב ל-950 אלף איש באוקטובר בשיאו של הסגר השני. אולם משבר הקורונה הבריאותי הוא משבר זמני בלבד, אבל המשק לא יוכל להתמודד עם השלכותיו, כל עוד הממשלה נמנעת מטיפול ומקידום סוגיות משמעותיות שישפיעו על עתיד המשק הישראלי, הכלכלה הישראלית והחברה הישראלית.

סדרי העדיפויות של הממשלה הנוכחית הפנו משאבים בעיקר לקבוצות הלחץ הפוליטיות – להתנחלויות מבודדות, לישיבות ולמתן הטבות לבעלי ההון – וזנחו את מעמד הביניים הישראלי, הנושא את המשק על גבו. גם ללא משבר הקורונה, מדיניות כלכלית זו הביאה להעמקת הפערים החברתיים והכלכליים, לירידה ברמת החיים של מעמד הביניים, להחמרת מצבן של השכבות החלשות ולהרחבת מעגל העוני. כלכלת החלחול, שלפיה צריך לתת לעשירים הקלות ואפשרות להרוויח בלי הגבלות, ואז הכסף יחלחל מטה, ממעמד הביניים עד לעניים, פשוט אינה עובדת.

במרוצת השנים צמחה מדינת ישראל והתעצמה בתחומים רבים – כלכלי, חברתי, טכנולוגי ועוד. למעט השיפור המתמיד בעוצמה הצבאית, בעשור האחרון לא שיפרה ישראל את עוצמתה היחסית בתחומי המדע והטכנולוגיה ביחס למדינות אחרות שהתקדמו והתחזקו. יתרה מכך, בתחומים חיוניים שונים ישראל דורכת במקום מבחינת מצבה לעומת מדינות אחרות ובתחומים אחרים אף התדרדרה (השקעה במערכת ההשכלה הגבוהה, פיתוח תחבורה ציבורית, השקעה בהון האנושי ותקציבי השירותים הציבוריים).

פוטנציאל הצמיחה בישראל אינו מנוצל בגלל פריון נמוך אלא בגלל ביורוקרטיה שוחקת ובגלל קיבעון מחשבתי הגורמים לכך שאיננו חותרים לתהליכים שישמרו על ישראל כמובילה בפיתוח וביישום טכנולוגיה במכלול רחב של תחומים.

יש עתיד מאמינה בכלכלה הוגנת המנתבת את ההשקעה התקציבית אל מעמד הביניים ואל השכבות החלשות ומביאה לצמצום הפערים החברתיים, לחיזוק המשק ולסיוע לצמיחה. על ידי הרחבת השירותים החברתיים הניתנים על ידי המדינה בחינוך, בבריאות וברוחה, מצטמצמת ההוצאה של משקי הבית בגינם, מה שמותר עוד הכנסה פנויה בידי הציבור. כך גוברת הצריכה וגדלה הצמיחה. במקביל נדרשת מדיניות מעודדת צמיחה, המשקיעה בתעשייה, מעודדת עסקים קטנים ובינוניים, מקדמת את החדשנות במשק, נלחמת בהון השחור ודואגת להחזיר את כספי הציבור לציבור.

כחלק משינוי סדרי העדיפויות הכלכלי, נפעל למתן תקציבים ייעודיים שקופים

במקום כספים קואליציוניים. כספי תקציב המוקצים למקבל באופן ישיר תמורת תמיכה פוליטית הם כר פורה להתנהלות מושחתת ואינם משקפים התנהלות כלכלית מושכלת אלא כניעה לקבוצת לחץ פוליטיות. נקדם את הצעת החוק להסדרת שימוש בכספים קואליציוניים. החוק יבטל את התופעה שלפיה חברי הכנסת מתנים את הצבעתם בקבלת כספים פוליטיים ויסדיר את הדרכים שבהן נקבעים הסכמים בין סיעות החברות בקואליציה.

התמודדות עם משבר הקורונה

מבחינה כלכלית משבר הקורונה אינו משבר מנוהל. ממשלה של 36 שרים שאינם מסוגלים לעבוד יחד, אינה יכולה לנהל את משבר הקורונה, בוודאי לאחר שלא אושר תקציב מדינה בשנתיים האחרונות. מודל החל"ת תמרץ את הכלכלה השחורה ולאורך המשבר הממשלה התעלמה מהבעיות האמיתיות של הכלכלה והתרכזה אך ורק בכלכלת בחירות.

הנפגעים העיקריים מהמשבר הם אנשי מעמד הביניים הישראלי, ובעיקר הצעירים שהמצב הפך אותם ל"דור אבוד". בשוק שבו אבטלה גבוהה, המשכורות עלולות לרדת, יהיו פחות הזדמנויות, יהיה קשה יותר להוציא לפועל יזמות. כדי למנוע זאת הדבר הראשון שנעשה הוא להקים בישראל ממשלה תפקדת, יעילה, חסכונית, ממוקדת. 18 שרים לכל היותר, לכל שר סמכויות ומטרות מוגדרות. ממשלה שאינה נכנעת לקבוצות לחץ ושתחזיר את אמון הציבור. לא באמצעות מתנות ומענקים אלא בזה שהיא אומרת לציבור את האמת ומגייסת אותו.

כפי שעשינו ב-2013, נביא לצמצום ולהתייעלות בהוצאות בכל משרדי הממשלה. כשם שהעברנו את החברות הממשלתיות בתוך שנה מהפסד שנתי של 600 מיליון שקל לרווח שנתי של 2 מיליארד שקל על ידי התייעלות ומיגור השחיתות, נעשה את אותו הדבר בהתנהלות הממשלה.

כדי להחזיר את המשק למסלול נשכ סביב שולחן עגול עם המעסיקים, עם האיגודים המקצועיים ועם נציגי המדינה. נעביר עסקת חבילה גדולה למשק לשלוש השנים הקרובות. עסקה כוללת שתקפיא את השכר, תעצור קליטת עובדים במגזר הציבורי, תיעל את המשרדים הממשלתיים, תייצר גמישות תעסוקתית בלי לפגוע בזכויות העובדים. עסקה כזו

צריכה לכלול גם את ארגוני המורים, שאיתם יחד צריך להוריד את שבוע הלימודים לחמישה ימים, אבל לקצר את החופשות כדי שיתאימו לשוק העבודה.

הצעד הבא ב"ניו דיל" הישראלי, הוא האצה של מנועי צמיחה. נקיים בפאתי הערים מרכזי הכשרה מקצועית, בשיתוף המעסיקים, הממוקדים באוכלוסיות לא עובדות, כמו הגברים החרדים. נקדם מסלולי מימון ממשלתיים לפתיחת עסקים חדשים. כל אדם הפותח עסק ומעסיק עובדים מקצץ את ההוצאות עבור דמי אבטלה. נשקיע מאמצים בעיקר בצעירים, ב"דור האבוד" של הכלכלה הישראלית.

נקדם השקעה מסיבית בתשתיות,

בעיקר תשתיות דיגיטליות ומדעיות. היום בישראל 9% מהעובדים עובדים בתעשיות הטכנולוגיות. רק 9% הם חלק מהסטארט-אפ ניישן (START UP NATION). זה לא מספיק.

נגדיל את מספק המועסקים בשוק החדשנות ל-15% בתוך שלוש שנים, ול-20% בתוך חמש שנים. זהו היתרון היחסי הגדול של מדינת ישראל ואנחנו ננצל אותו להגדלת הצמיחה הישראלית. נציב כיעד לאומי את היותה של ישראל כמובילה בהתפתחות טכנולוגית ונוודא שהמדינה מציעה את התשתיות המתאימות. נמנף את היכולת לעבודה מרחוק, שוק עבודה שהתפתח והוכיח את עצמו במשבר הקורונה. נאפשר לאיש או אישה צעירים לשבת בדימונה ולעבוד בלונדון או בפרנקפורט, ונוודא שיש להם תנאים מתאימים, לרבות התשתיות המתאימות, כדוגמת רוחב הפס המתאים.

נקדם את התעשיות הפיננסיות, נשתלב בתעשיית קרנות הגידור, שוק שישראל היום אינה חלק ממנו. נתאים את חוקי המס שלנו לקרנות הגידור – כמו שעשינו בזמנו לקרנות הון סיכון – ובכך נמשוך את המעסיקים ואת ההון שהם מביאים.

בשביל להוציא את המשק מהמשבר, צריך שותפים. השותפים הטבעיים הן הרשויות המקומיות. נחוקק את "חוק השלטון המקומי" באופן המקיף ביותר. נעביר לרשויות סמכויות תחבורה, חינוך, ניהול עצמאי. לא ננסה לנהל אותם בשלט רחוק.

צמיחת המשק

מדע וטכנולוגיה כלכלת מדינת ישראל מבוססת במידה רבה על החדשנות

הטכנולוגית והקדמה המדעית שלה, המעניקים יתרון יחסי למדינת ישראל על פני שכנותיה ועל פני מדינות רבות בעולם, וזאת חרף גודלה הקטן של ישראל. בעולם שגבולותיו הולכים ומטשטשים, ויותר אומות בעולם משקיעות משאבים ניכרים במדע, בטכנולוגיה ובחדשנות. **יש עתיד** תשמר את יתרונה היחסי של ישראל כ"אומת הסטארט-אפ" ותפעל להפיכתה לאומת "היי-טק". נסייע לחברות צמיחה חדשניות השואפות לפרוץ ולהימכר ובמקביל, נקדם מדיניות שתאפשר למדינת ישראל להיות אטרקטיבית יותר לתאגידים בין-לאומיים שיבחרו את ישראל כמרכז הפעילות שלהם.

החדשנות היא היתרון היחסי שלנו, ומדינת ישראל מזוהה איתה באופן מלא: בזכותה צומחות דווקא פה חברות כמו "ווייז" ו"צ'קפוינט". בזכותה דווקא בישראל המציאו את הדיסק-און-קי ואת ה"קופקסון", את הקסדה החכמה, את הדפוס הדיגיטלי ואת הבמבה. בזכות כך חברות ענק כמו "סיסקו", "סימנס", IBM, AT&T, "מייקרוסופט" ו"גוגל" מקימות דווקא כאן את מרכזי המחקר והפיתוח שלהם ולא בהודו או בטאיוואן, אף על פי ששם זול יותר מאשר בישראל.

השוק לחדשנות הוא 7 מיליארד בני אדם. השוק בלי חדשנות הוא פחות מ-8 מיליון בני אדם, ואנחנו איננו יכולים להיות תחרותיים אפילו בו, לעומת סין וירדן, בגלל הסכמי השכר במשק. אם לא נהיה חדשניים נפסיד משרות הן למכונות מתקדמות ולטכנולוגיות AI והן למדינות אחרות. היום 85% מהמשק אינו משתתף בחגיגת החדשנות, והסיכוי שלנו להגיע לצמיחה כלכלית משמעותית

זריחה על בתרונות רוחמה | צילום: Maor Kinsbursky, פלאש 90

שואף לאפס אם לא נטפל בכך. משבר הקורונה הוביל לעלייה באבטלה, וביחס ליוקר המחיה, משכורות מעמד הביניים נשחקות. יש השלכות חברתיות בהיבט האי-שוויון הכלכלי-חברתי בישראל, הנובע בין השאר מהפער בין תעשיית ההיי-טק לשאר ענפי המשק. הכלכלה העולמית החדשה היא כלכלת טכנולוגיה וחדשנות. אנחנו חייבים להשקיע מאמצים אדירים כדי להמשיך להיות מובילים ברמה העולמית ולעבור להיות חדשניים בכל המגזרים, בכל הענפים ובעוד אזורים גאוגרפיים במדינה. נושא החדשנות הוא בעל חשיבות מכרעת לחוסנה הלאומי של ישראל, אי אפשר לדבר על צמיחה כלכלית ועל טיפול באתגרים כלכליים וחברתיים ללא התייחסות מפורשת וללא שימוש בכלי החדשנות. אין מדובר רק בחדשנות סקטוריאלית של ענפי ההיי-טק, הדגש הוא על חדשנות מכלילה. התמודדות מוצלחת עם האתגרים ועם המגמות שמולם ניצבת מדינת ישראל תיתכן רק באמצעות החדשנות, אשר רק לה הפוטנציאל להבטיח את החוסן ואת התחרותיות של המשק הישראלי.

חיזוק תעשיית ההיי-טק הישראלית

יש עתיד רואה בחיזוק תעשיית ההיי-טק הישראלי יעד לאומי. כדי לחזק את תעשיית ההיי-טק נגדיר באמצעות רשות החדשנות כמה תחומי עדיפות שבהם יתמקד הסיוע הממשלתי. תחומים כמו IOT, AI, NT או מחשוב קוונטי הם חלק מתחומים העומדים בחזית החדשנות העולמית כרגע, ובתחומים מעין אלה יש להשקיע משאבים מיוחדים.

כדי לאפשר לכל צעיר ישראלי להשתלב

בשוק ההיי-טק נפעל להגדרת לימודי מחשבים כלימודי יסוד ולא רק לימודי מגמה ונוודא כי מערכת החינוך מאפשרת סביבת למידה ממוחשבת כלל מדינתית. נעלה את ההשקעה הממשלתית בהשכלה הגבוהה בתחומים הטכנולוגיים ונשקיע כסף רב בפרויקט "החזרת המוחות". נפעל לחיבור בין האקדמיה ובין התעשייה והחברות הגלובליות, לדוגמה: שיתופי פעולה ברמה מדינתית עם ענקיות ה-GAFA – גוגל, אפל, פייסבוק ואמזון.

כדי לחזק את תעשיית היי טק הישראלית נפעל לצמצום בירוקרטיה ולהקלות בתחומי מימון חברות ורכישות, נוודא כי כל המידע הדרוש לחברות היי טק וכל השירותים להם הם נדרשים מוגש באמצעים דיגיטליים. נוסף על כך, **יש עתיד** תקים נציבות בירוקרטיה שכל תפקידה יהיה לחתוך בעומק הבירוקרטיה ולייעל תהליכים בכל מקום שרק ניתן.

בשיתוף עם ארגוני העובדים והמעסיקים נשאף לפיתוח מודל תעסוקתי הדומה למודל ה-FLEXICURITY הדני, שאינו ממוקד במקום העבודה אלא בעובד עצמו (גם מבחינת הסכמי העבודה). מודל כזה מציע בתמורה לגמישות תעסוקתית, מערך של קידום והכשרות מקצועיות שיאפשר לכל עובד להשתלב במערכי המו"פ החדשים ובתעשיות המתקדמות. נעזור לעובדים רבים ככל האפשר להגיע לכלכלת ההיי-טק הישראלית, לרבות קבוצות שאינן מיוצגות היום כראוי בשוק העבודה, באמצעות פתרונות מודרניים. כך לדוגמה נוודא כי לנשים ערביות יש אפשרות לעבוד מהבית באמצעות שימוש בפס-רחב, ונפתח מרכזי IT גדולים באזור מגוריהם של גברים חרדים. נחזק את תעשיית הרובוטים והרפנים ואת תעשיית ה-Food Tech

בצפון שבהם אנחנו מצטיינים.

הגדלת אחוז המועסקים בהיי-טק לכ-30% עד 2025

היעד של הרשות לחדשנות להגדלת אחוז המועסקים בהיי-טק הוא 15% בלבד. בעשור האחרון גדל שיעור העובדים בהיי-טק מ-8.3% ל-9.3% בלבד. כדי להניע את מגמת הצמיחה, נכניס ענפים, אוכלוסיות ואזורים גאוגרפיים להיי-טק. מלבד משכנת ההיי-טק לפריפריה ניתן דגש על פיתוח מוקדים משמעותיים במטרופולין של הערים הגדולות: ירושלים, חיפה ובאר שבע. לא רק היי-טק קלאסי, אלא תעשיית ייצור, חקלאות, מסחר ושירותים, תחבורה, שירותים חברתיים וכו'.

החסם העיקרי להמשך ההתפתחות של תעשיית ההיי-טק היום הוא כוח אדם מיומן ברמות הגבוהות ביותר. ישראל מצליחה להכשיר בכל שנה רק כ-15,000 סטודנטים במקצועות הקשורים לתעשיית ההיי-טק, מספר זעום ביחס למעצמות הטכנולוגיות העולמיות. יש להכפיל כל 5 שנים את מספר בוגרי האוניברסיטאות במקצועות ההיי-טק ובוגרי יחידת ה-8200 היכולים להשתלב בטופ של ההיי-טק. (היעד הממשלתי היום צנוע מאוד ועומד רק על 40% בכמות הסטודנטים בתוך 6 שנים).

הפיכת המערכת הישראלית לחדשנית בכל תחומי החיים

במסגרת המאמצים להטמיע את החדשנות, כל משרד ממשלתי יחויב לפתח תוכנית עבודה המביאה לידי ביטוי היבטים חדשניים ובמסגרתה להקצות

תקציב ייעודי למו"פ. נפעל לגיוס הציבור למאמץ באמצעות הצעת חוק שקידמה חה"כ קארין אלהרר המאפשרת לאזרחים הפותרים בעיה בירוקרטית עבור המדינה באמצעות כלים טכנולוגיים לזכות בהטבה בגובה הפרש בחיסכון. נפעל לקידום שיתופי פעולה עם חברות גדולות – GAFA לדוגמה.

חדשנות בחינוך

יש עתיד מאמינה כי העצמת מדינת ישראל כמדינת היי-טק נובעת מהשקעה מכוונת לנושא במערכת החינוך. נחזיר את החינוך הטכנולוגי המקצועי למשרד החינוך ונחזק את החינוך הטכנולוגי בתיכונים עם אפשרות למסלולי הכשרה מקצועיים למצטיינים. נדאג שבתי ספר עיוניים וטכנולוגיים "יאומצו" על ידי האוניברסיטאות ויפעלו לסיוע בהוראה עיונית ומדעית ובחשיפה למדע ולטכנולוגיה. נייצר סינרגיה בין תוכניות הלימודים במדעים וטכנולוגיה לתעשייה באמצעות מודל "התמחות" במפעלים עצמם. נתניע מסלול לימודים טכנולוגי-מקצועי של כיתות י"ג שנועד לקלוט את מי שאינו משרת בצה"ל בגיל הגיוס. נקים מערכת השכלה גבוהה טכנולוגית ומקצועית שתתרום לפיתוח המיומנויות וההון האנושי של הפרטים שאינם בחרים במסלול האקדמי ותתמוך בהעלאת הפריון של פרטים אלו ושל המגזר העסקי והציבורי, וכך יתאפשר מעבר בין הטכנולוגי לאקדמי באמצעות צבירת נקודות זכות. נייצר מעטפת כלכלית לטווח ארוך – חקיקה שתקצה אחוז מסוים מהוצאות המדינה לתשתיות ארוכות טווח באוניברסיטאות המחקר. נקדם חקיקה לשמירה על תקציב קבוע לטובת הרשות לחדשנות שיעמוד על 0.8% מהוצאות

המדינה כמקובל במדינות ה-OECD. ננחיל לימודי רובוטיקה ולימודי חדשנות.

חדשנות בתעשייה

נפעל לקידום מודלים של חדשנות בתעשייה מסורתית, בעיקר במפעלים הפועלים כבר בישראל ומתקשים להתחרות בשוק הגלובלי בעקבות היעדר יעילות ורווחיות נוכח תחרות מהמזרח. נעודד מפעלים להכניס שימוש בטכנולוגיות מתקדמות. ניתן הלוואות וקווי אשראי במימון המדינה למימון חדש. מדינת ישראל צריכה לחזק את התעשיות המסורתיות ולייעל אותן – לעודד את השימוש בטכנולוגיה מתקדמת בתוך כדי הסבת קווי ייצור כך שנוכל לייצא סחורה. כך נחזיר לאותם תחומים את היכולת להתחרות בלי לסגור תעשיות שלמות ואת המעגלים התומכים בהם.

חדשנות בסקטור הציבורי ובממשלה

נבצע טרנספורמציה של דיגיטציה וחדשנות בממשלה ובשירותים החברתיים – הפיכת הממשלה ליעילה, לחדשנית ולבעלת יכולת לספק לאזרחים שירותים ברמה הגבוהה ביותר בתוך כדי התבססות על כלים חדשניים. נעביר את פרויקט "ישראל דיגיטלית" לרשות לחדשנות ונוודא כי הוא מתוקצב כראוי. בעולם המודרני הקשר בין הציבור ובין הממשלה יכול להתבצע באמצעות אפליקציות וכלים דיגיטליים המאפשרים מתן מענה מהיר ומדויק ומונעים בירוקרטיה וסחבת בתהליכים הממשלתיים. נגייס למערך "ישראל דיגיטלית" אנשים מובילים מתעשיית ההיי-טק. נתמקד בתכנות בקוד פתוח בשיתוף המגזר העסקי. נעודד

תפיסה של כלכלה דיגיטלית מבוססת נתונים וניתוח מידע גם בענפים לא דיגיטליים במהותם כדי לעודד חדשנות, יצירתיות וצמיחה ונייצר מנגנון תמריצים לעסקים מבוססי דאטה או מהלכים להטמעת דאטה בעסקים קיימים שיפעל על בסיס הפלטפורמות הקיימות.

קידום מעמד נשים בשוק העבודה במשבר הקורונה

משבר הקורונה חשף את הנשים בישראל למשבר תעסוקתי חסר תקדים. באופן כללי, בישראל נשים עובדות יותר מגברים במשרות חלקיות, הן עובדות במשרות בהן השכר נמוך והן מרוויחות בממוצע שכר נמוך יותר מגברים.

פערים אלו מתרחבים בזמן משבר ונשים אכן סובלות יותר מהמשבר הכלכלי והתעסוקתי שהביאה עימה התפרצות נגיף הקורונה. נוסף על הפערים השגרתיים, יכולתן של נשים להתפרנס נפגעת, יותר משל גברים, מסגירת מסגרות החינוך והן חשופות לפגיעה בזכויותיהן בעבודה.

כך למשל, על פי נתוני שירות התעסוקה, 55% מהמובטלים הם למעשה – מובטלות. נוסף על כך, משבר הקורונה גם נתן לגיטימציה לפיטורי נשים בהיריון ואחרי לידה: במאי 2020 הוגשו למשרד העבודה והרווחה 370 בקשות לפיטורי נשים בהיריון ואחרי לידה, יותר מפי שלושה מאשר במאי 2019.

לאחרונה העבירה חה"כ קארין אלהרר חוק המגן מפני פיטורים לחודשיים נוספים לאישה שילדה ובמקביל הוצאה לחל"ת בשל משבר נגיף הקורונה.

לצד ההתמקדות בצמצום הפערים החדשים שנוצרו בשוק העבודה, נטפל גם בפערים המגדריים הקיימים עוד טרם משבר הקורונה ונוציא לפועל תוכנית לאומית ייעודית להחזרת נשים לשוק העבודה.

צמצום פערי שכר בין גברים לנשים

אף שנרשמה ההתקדמות רבה בחקיקה לשוויון תעסוקתי ולקידום נשים בעולם העבודה, השינוי במעמדן של נשים בשוק העבודה רחוק מלהיות מספק. שיעור פערי השכר בין גברים לנשים מגיע ליותר מ-30%. אף על פי ששיעורן של הנשים הלומדות לתארים גבוהים גבוה מזה של גברים, עם ההתקדמות המקצועית מתחילים להיווצר חסמים משמעותיים המונעים מהן להיות שותפות מלאות לפעילות הכלכלית ולטפס במעלה סולם התפקידים. רק כ-34% מהן מאיישות משרות ניהול בדרגי הביניים, ורק 4.5% מהמנכ"לים בישראל הם נשים.

גידול בשיעור תעסוקת הנשים והצבת עוד נשים בתפקידי מפתח ובמוקדי קבלת החלטות הם הכרחיים כדי לשפר את מעמדן הכלכלי ואת תחושת הביטחון האישי של נשים בחברה, אך יותר מכול, הם יתרמו להורדת רמת האבטלה ולחיזוק המשק הישראלי. תעסוקת נשים וייעודן לתפקידים שבהן יוכלו לממש את מלוא הכישורים ואת הפוטנציאל איננה אילוץ אלא צריכה להיות ממוקמת בראש סדר העדיפויות של כלל המעסיקים במשק.

כדי להגביר את המודעות לפערי השכר ולהביא לצמצומם, העבירה **יש עתיד** חקיקה אשר תחייב הגשת דיווחי שכר של החברות הציבוריות והממשלתיות לפי פילוח מגדרי. תקציב המדינה והחברות

הציבוריות משקף סדרי עדיפויות כלכליים וחברתיים, ובתוכם גלומות גם תפיסות עולם מגדריות, תרבותיות וסטריאוטיפיות. על כן מוטלת חובה לאסוף, לעבד ולפרסם מידע הכולל התייחסות למין העובדים, כדי שיהיה אפשר לנתח ולעקוב אחר פערי השכר בהם ולפעול למיגורם. כמו כן העבירה חה"כ לביא חוק שלפיו עובדת המשתכרת פחות מעמיתיה הגברים תוכל לתבוע פיצויים גם על הפרשי השכר וגם על עצם האפליה והפגיעה בכבודה. חוק זה נועד לסייע לנשים לקבל פיצוי הולם על הפגיעה המתמשכת בכבוד ובכושר ההשתכרות ולדרבן מעסיקים לפעול לצמצום פערי שכר. בהמשך לאלה **יש עתיד** פועלת לקידום חקיקה שתאפשר לעובדת, לארגון העובדים או לארגון העוסק בזכויות נשים להבטיח ייצוג הולם לשני המינים ומניעת אפליה בקבלת עובדים על רקע מגדרי. כך למשל, תיקון המוצע לחוק מבקש להבטיח כי אלו יוכלו לפנות למעסיק לביורר המצב העובדתי בדבר תנאי העסקה של העובד, ובכך להעצים את אפשרותו להבטיח תנאי העסקה הולמים ושוויוניים.

העדפה מתקנת לעסקי נשים במכרזים ברשויות המקומיות נפעל לחייב העדפה מתקנת לעסקים בבעלות נשים במכרזים של רשויות מקומיות. מדובר בהרחבה של מנגנון הקיים במכרזים לאומיים שלא נעשה בו שימוש די הצורך, כיוון שלא היה מספר מספיק של נשים שבעלותן עסקים בסדר גודל היכול להתמודד במכרזים ברמה הלאומית.

תמרוץ מקומות עבודה גדולים לקיים במסגרתם גנים ומעונות יום כדי לסייע למיליוני נשים בישראל

זריחה על עתלית | צילום: זיו ברק

בשילוב בין אימהות לקריירה, נפעל לבניית מערכת תמריצים לעידוד מקומות עבודה גדולים למציאת פתרונות להורים המועסקים במסגרתם. באמצעות הפעלת מעונות וגני ילדים במקומות העבודה ירוויחו העובדים חיסכון משמעותי בהוצאות החינוך, הילדים ירוויחו עוד זמן איכות עם הוריהם, ונשים תוכלנה להתקדם מקצועית ולהגביר את תרומתן למקום העבודה.

קידום חקיקה המחייבת גמישות בהיקף מוגדר במקומות העבודה

יש עתיד תפעל להטמעת המלצות דו"ח ועדת שטאובר להעסקה בשירות המדינה ולהרחבתן למגזר הפרטי. המלצות הוועדה כוללות איזון בין משפחה לעבודה, הנהגת שעות עבודה גמיש ובחירה לבצע חלק מהעבודה במסגרת שעות נוספות מהבית.

העלאת גיל הפרישה לנשים

מדינת ישראל היא בין היחידות ממדינות ה-OECD שבהן יש פער בין גיל הפרישה לנשים לגיל הפרישה לגברים. בימינו, כאשר תוחלת החיים עולה, העלאת גיל הפרישה לנשים תתרום להגדלת החיסכון הפנסיוני שיעמוד לרשותה של כל אישה בעת הפרישה. הפער הנוכחי בגילאי הפרישה תורם בין השאר להנצחת הפערים התעסוקתיים והכלכליים בין נשים לגברים. עם זאת, העלאת גיל הפרישה היא גם הזדמנות חשובה להיטיב עם נשים ולהבטיח להן שוויון מגדרי ממשי בשוק התעסוקה. על כן נפעל שהעלאת גיל הפרישה תעשה באופן הדרגתי לגיל 64, בפריסה על פני 10-8 שנים.

לצד העלאת גיל הפרישה, נפעל להבטחת תוכנית של כלים משלימים כדי להגן על

נשים העשויות להיפגע כנשים שאינן עובדות ונשים במקצועות שוחקים.

עידוד היזמות וקידומה בקרב בני

45 ומעלה מנתוני משרד התעסוקה עולה כי יכולת ההשמה הולכת ופוחתת עם הגיל ומחריפה אחרי גיל 45. בולטת במיוחד קטגוריית הגיל 55-64, שבה יש מספר גדול של דורשי עבודה ושיעור נמוך במיוחד של השמות לתעסוקה. שיעור הבלתי מועסקים בקרב גברים בגיל 55-64 עומד על 23%, ושיעור הנשים בגילים אלו שאינן מועסקות עומד על 36%. המחקרים שנערכו בתחום התעסוקה בישראל וגם בעולם מלמדים על קושי בקבלתם של בני 45 ומעלה לשוק העבודה ובשילובם בו. הם מצביעים על כך שבני 45 ומעלה עשויים לחוות קושי יחסי בשמירה על מקום עבודתם או במציאת עבודה חדשה. נוסף על כך, מרגע שאיבדו את עבודתם, הזמן הנדרש לחיפוש עבודה חדשה מתארך.

עובדים מעל גיל 45 משתייכים כמובן לכל קבוצות האוכלוסייה ולכל רמות השכר, ועל כן יש למצוא פתרונות המתאימים למגוון רחב של עובדים. עובדים ללא השכלה מתקשים יותר במציאת עבודה בגילאים מבוגרים. שוק העבודה המודרני, המשתנה בקצב מהיר, מקשה על פי רוב על מבוגרים להישאר בו ולהסתגל לדרישות ולהכשרות חדשות. השינויים המהירים המתרחשים בשוק העבודה המודרני דורשים עדכון כישורים קיימים ורכישת כישורים חדשים, דבר הקשה יותר לעובדים מבוגרים לעומת עובדים צעירים. לראיה, קצב פליטת העובדים המבוגרים בענף ההיי-טק גבוה לעומת ענפים אחרים במשק, כאשר רק 9% מהמועסקים בענף זה הם מעל גיל 50. שוק העבודה הישראלי עובר מכלכלה מסורתית לכלכלה של טכנולוגיות מידע ושירותים מודרנית. עקב כך, חלק מהמקצועות

במשק מצויים בסיכון לאוטומציה. עובדים המועסקים בהם עשויים להיות מוחלפים במכונות או במחשבים. מחקרים מראים שבטווח של שני עשורים יוחלפו מועסקים, המספקים היום כ-40% משעות העבודה במשק הישראלי, במחשבים ובמכונות אוטומטיות. נוסף על כך, אומנם יש מקצועות לא ישתנו בהגדרתם, אך מהות העבודה והכישורים שיידרשו מהמועסקים בהם ישתנו כליל. בין המקצועות הנחשבים לבעלי סיכון גבוה לאוטומציה: מקצועות פקידות ואדמיניסטרציה, עובדים בלתי מקצועיים בתחומי התעשייה, הבינוי והייצור, סוכנים, עובדי מכירות ושירותים ועובדים בלתי מקצועיים. מקצועות אלו מאופיינים בכך שאינם דורשים השכלה אקדמאית וברובם הם ברמות מיומנות

ושכר נמוכות. רבים מהעובדים במקצועות אלו הם בני 45 ומעלה והם צפויים להיתקל בקשיים במציאת מקור פרנסה חלופי. אנחנו מאמינים כי על המדינה לעודד עובדים בני 45 ומעלה אשר יש להם נטייה ליזמות להקים עסקים קטנים ובינוניים. כדי לעשות כן נקים מסלול מיוחד תחת מעוף לעסקים במשרד הכלכלה והתעשייה. המסלול יכלול ייעוץ ראשוני ומיפוי צרכים, בניית מודל עסקי או רעיון עסקי כדי לבחון כדאיות כלכלית, הכנת תוכנית עסקית לצורך קבלת מימון עבור הקמת עסק, הרחבת עסק ופיתוח עסקי, ייעוץ וליווי עסקי בתחומים הבאים: שיווק, פיננסים ומיסים, אסטרטגיה והלוואות נוחות דרך קרן בערבות המדינה. נפעל להקמת מתחמי עבודה משותפים ליזמים ובעלי

עסקים, שיהוו חממות עסקיות ליזמים בני 45 ומעלה. המרכזים יעניקו שירות ליזמים ולבעלי עסקים: עמדות עבודה, שירותי משרד, חדר ישיבות, ייעוץ וליווי עסקי ומערך של קורסים, סדנאות והכשרות ויאפשרו נטוורקינג עסקי. המרכזים יוקמו על ידי מרכז השלטון המקומי.

שילוב גברים חרדים בשוק

העבודה התנאי הבסיסי להשתלבות בשוק העבודה הוא רכישת ידע בסיס במערכת החינוך. לימודי הבסיס, ובמיוחד לימודי אנגלית ומתמטיקה (שהם חלק מתוכנית הבסיס), נועדו להשיג שתי מטרות עיקריות: האחת, להיות חוליה מקשרת בין כל פלגי העם ומגזריו כדי ליצור מכנה משותף בסיסי, שהוא חיוני ליצירת הרמוניה בין חלקי החברה השונים, והשנייה, לתת בידי כל ילד בישראל כלים בסיסיים להתמודדות עם החיים המודרניים ולמימוש הזכות לשוויון הזדמנויות בפיתוח אישיותו ועצמאותו הן בילדותו והן בבגרותו. תוכנית היסוד נועדה לחשוף כל תלמיד בישראל לתכנים לימודיים בסיסיים בעלי אופי כללי, לאומי ואוניברסלי. תכנים אלו הם הגרעין הבסיסי, המשותף והמאחד לזרמים השונים בחברה הישראלית. תוכנית היסוד יוצרת מכנה משותף בין תלמידי הזרמים השונים ברמת התוכן וכן ברמה המושגית והערכית ובכישורי החשיבה והלמידה.

חוק השוויון בנטל של **יש עתיד** יוצר מערכת המעודדת ומסייעת השתלבות בשוק העבודה. חוק טל קבע כי אדם שלא שירת בצה"ל יחויב להישאר במסגרת הישיבה. מצב זה הביא לכך שגברים חרדים רבים נעדרו משוק העבודה ונאלצו להתקיים מקצבאות שונות. חוק השוויון

בנטל שהובלנו הביא ליציאתם של עשרות אלפי חרדים לשוק העבודה. עם ביטול החוק התהפכה המגמה, וב-2018 לבדה נרשם גידול של 21% במספר החרדים הלומדים בישיבות. בממשלה הבאה נחזיר את חוק השוויון בנטל המקורי, נחזיר את הסנקציות למשתמטים מגיוס וגם את התמריצים ליציאה לעבודה, ובאמצעות כך נוביל להשתלבות עוד חרדים רבים בשוק העבודה.

יש עתיד תחזק את פעילותם של מרכזי הכוונה תעסוקתיים לציבור החרדי ברחבי הארץ שהוקמו בעקבות חוק השוויון בנטל. המרכזים החדשים, המופעלים באמצעות הרשויות המקומיות, מספקים ליווי משלב הכוונה והענקת ההכשרה הנדרשת למקצועות השונים ועד להשמה ולעידוד מעסיקים לקלוט את העובדים החדשים. במרכזי הכוונה מקבלים המשתתפים מגוון שירותים שיסייעו להם להשתלב בעולם התעסוקה, הכוללים אבחון מקצועי, הכוונה מקצועית, ייעוץ למסלולים מקצועיים על פי כישוריהם, סדנאות לכישורים נדרשים לשוק העבודה, ליווי בלימודים ובתעסוקה. נוסף על כך, מקבלים המשתתפים ייעוץ והכוונה ללימודים – הכשרה מקצועית, לימודים אקדמיים, שיעורי עזר ועוד. התוכנית כוללת תמריצים למעסיקים בגין העסקת עובדים מקרב האוכלוסייה החרדית וכן מימון להכשרות פנים-מפעליות. נפעל להקמת עוד 6 מרכזים במתכונת דומה ברחבי הארץ.

שילוב נשים ערביות בשוק

העבודה יש עתיד תפעל לשילובן של נשים ערביות בלתי מועסקות על ידי הפעלת תוכניות להכשרה תעסוקתית במגזר הערבי. נחזק את התוכנית להשמת

אקדמאים מהמגזר הערבי שמטרתם לאתר, ללוות ולהכשיר סטודנטים ואקדמאים בעלי השכלה טכנולוגית מהחברה הערבית ולשלבם בתעשייה עתירת הידע. נעודד יוזמות וסיוע לעסקים קטנים ובינוניים במגזר הערבי באמצעות מרכזי הסיוע לעסקים קטנים ובינוניים ונגדיל את היקף פעילותה של קרן ההלוואות לנשים מהמגזר הערבי הפועלת תחת הרשות לפיתוח כלכלי של המגזר הערבי. ליציאת נשים ערביות לשוק העבודה יש שני חסמים מרכזיים שהממשלה יכולה לפתור בקלות יחסית. החסם הראשון הוא הקושי בנגישות למקומות עבודה. **יש עתיד** תגביר את הנגישות של נשים ערביות למקום העבודה על ידי פיתוח התחבורה הציבורית וחיזוקה ועל ידי עידוד פתרונות של תחבורה שיתופית. החסם השני העומד בפני האישה הערבייה הוא המחסור במעונות יום במגזר הערבי. במגזר היהודי 28% מהילדים בגילי שלושה חודשים עד שלוש שנים נמצאים במעונות יום מפוקחים, ואילו במגזר הערבי רק 16% מהילדים נמצאים במסגרות דומות. נשקיע את המשאבים הדרושים כדי להגדיל את היצע מעונות היום ולאפשר לנשים להשתלב במעגל העבודה.

חיזוק ושיפור המגזר הציבורי

תפקוד הממשלה המגזר הציבורי בישראל, הכולל את משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות, החברות הממשלתיות ועוד גופי סמך רבים, מתאפיינו, למרות מרכזיותו וחשיבותו, בעיולות נמוכה, בחולשה בירוקרטית וביכולות ביצוע נמוכות. המגזר הציבורי בישראל פועל בשיטות מיושנות, סובל מסטגנציה ארגונית ואנושית, לוקה בהיעדר חדשנות ויצירתיות, מתקשה

ביצירת שיתופי פעולה – ובמידה רבה דרכי פעולתו אנכרוניסטיות ולא יעילות. חולשתו המתמשכת של המגזר הציבורי מונעת ממנו להגיב כראוי למגמות המתהוות במשק ובכלכלה העולמית, לבצע ולהוביל רפורמות ושינויים נדרשים ולקדם פרויקטים ומיזמים לאומיים הנדרשים לשימור ישראל בחזית המדינות המפותחות. לכן תפקודו של הממשל והמגזר הציבורי מסיג לאחור את איכותם של השירותים החברתיים בישראל ומבטא רמה נמוכה של זמינות, של נגישות ושל שירות לאזרח. מספר ניסיונות שנעשו במשך השנים מצד הממשלות לקדם רפורמה בשירות הציבורי הביאו להצלחות נקודתיות בלבד ולא יצרו את השינוי המקיף והעמוק הנדרש. **יש עתיד** תפעל להעמדת המגזר הציבורי במקום גבוה בסדר העדיפויות הלאומי ולשיפורו. מגזר ציבורי איכותי ואפקטיבי, הפועל באופן מקצועי ומכוון לציבור, הינו צו השעה.

שיפור השירות לציבור וצמצום הבירוקרטיה והרגולציה

הממשלתית לצד המרכיב האנושי, המגזר הציבורי מחייב שינוי סדר עמוק בשיטות העבודה ובמבנה פעולותיו באופן המאפשר נגישות וזמינות מקצועית ואיכותית לאזרח. לצורך כך נדרשים שינויים הן בשיפור נקודות המשק הישירות עם האזרח והן בארגון מחדש של "פס הייצור" הממשלתי, הכשרה וגיוס של הון אנושי איכותי המותאם ליחידות השונות והקמת מערך הכשרות עדכני ויעיל, איחוד וביטול תהליכים ונהלים הגורמים להכבדה ולנטל על מקבלי השירות. רגולציה (אסדרה) היא כלי מרכזי של המדינה לשמירה על אינטרסים ציבוריים ולקידום הכלכלה והחברה באמצעות קביעת כללי התנהגות מחייבים

באופן ההולם את ערכי המדינה והמייצר תשתית לצמיחה בת-קיימא ולחברה שוויונית ובריאה. ככלי מרכזי הנתון בידי הממשלה, על הממשלה מוטלת האחריות לוודא כי הרגולציה מבטאת איזון נכון בין התערבות במשק ובין יצירה ושמירה של מרחב הפעילות החופשית של אזרחים ועסקים. ככל שהרגולציה אינה מאוזנת, היא עשויה להקשות על האזרח את הממשקים עם הממשלה עד כדי אי מימוש זכויותיו וכן היא עלולה להטיל על המשק עלויות שאינן הכרחיות לטובת הגנה על האינטרס הציבורי. רגולציה מטילה עומס ויש לה עלות, אך אלו לגיטימיים ככל שהם הכרחיים להשגת תכלית הרגולציה. מנגד, הם הופכים לנטל כאשר אפשר לוותר עליהם מתוך שמירה על האינטרס הציבורי. נטל רגולטורי מתייחס אפוא לעומס עודף או לעלות העודפת, מעבר לנדרש לשמירה על האינטרס הציבורי. כיוון שרגולציה ממשלתית היא מערכת מורכבת, נדרש מאמץ מודע ומכוון לטובת שימור האיזון האמור.

יש עתיד הניחה הצעת חוק הקובעת הקמת נציבות לצמצום הרגולציה והבירוקרטיה הממשלתית. נציב הבירוקרטיה ירכז את המאבק ברגולציה עודפת, יקבע יעדים לצמצום רגולציה, יאשר רגולציה חדשה ויקבע לוחות זמנים מחייבים בממשק בין הרגולטורים לאזרחים.

דיון

מחירי הדיון בישראל עלו מאז הקמת הממשלה האחרונה בחמש השנים האחרונות ביותר מ-8% בממוצע לשנה המצטרפים לעלייה של כ-80% בעשור

שקדם להם. משבר הקורונה הכלכלי והאבטלה הגבוהה אף צפויים להביא לידיה ביכולת של משקי בית בישראל לעמוד בתשלומי המשכנתה ושל משפחות צעירות ושל אנשים ללא דירה לעמוד בהוצאות השכירות.

כבר ב-2013 **יש עתיד** שמה לה למטרה שכל זוג צעיר ממעמד הביניים יהיה מסוגל לקנות דירה. זו המשמעות של שינוי סדרי העדיפויות – להעמיד במרכז הכלכלה והחברה את מעמד הביניים, האדם העובד, המשרת את המדינה ומשלם מיסים ואת מי שנאבק להיות חלק ממנו.

עם מינויו לתפקיד שר האוצר ב-2013, דרש יו"ר **יש עתיד** יאיר לפיד את הקמת קבינט הדיון, ועדת שרים מיוחדת שבה חברים כל משרדי הממשלה הרלוונטיים לעולם הדיון והרשויות התכנוניות והביצועיות, ופותרים בעיות: מתירים חסמים, מאיצים שיווקיים ואישורים, מקדמים פיתוח תשתיות, מגבשים הסכמים משותפים ופתרונות מערכתיים. יו"ר **יש עתיד** יאיר לפיד בתפקידו כשר האוצר וכיו"ר קבינט הדיון, גיבש תוכנית לאומית לפתרון משבר הדיון שיישומה הכולל יביא להורדת מחירי הדירות בישראל. התוכנית נשענת על שלוש רגליים מרכזיות: הגדלת ההיצע; סיוע ממוקד לזוגות צעירים; פיתוח והסדרת שוק השכירות. התוכנית נותנת מענה גם לסוגיות של דיון בר-השגה והדיון הציבורי. המדיניות שהובילה **יש עתיד** לפתרון משבר הדיון ויישומה של התוכנית, גם אם רק בחלקה, הניבה תוצאות ראשונות, כאשר בחודש אוקטובר 2014 ירדו מחירי הדיון ב-1%, וירידה ראשונה במחירי הדיון מאז 2007.

ההסתכלות על פתרון משבר הדיון כעל

בניית דירות בלבד היא הסתכלות מעוותת, דיון אינו רק הדירה עצמה, דיון הוא מרכז מרקם החיים. כשמסתכלים על משבר הדיון ועל תוכניות לבניית דירות צריך גם לבחון את שאלת מיקום הדירה, מהם השירותים החברתיים הנמצאים סביבה, מהי תשתית התחבורה, איזו תחבורה ציבורית מתחברת לאזור, איך מגיעים לתחנת הרכבת הקרובה, איפה יש גני ילדים, בתי ספר וקופות חולים. תכנון של דיון הוא חלק מתכנון רחב של חיי קהילה.

הגדלת ההיצע לוועדה למתחמים מועדפים לדיון, אשר הקים לפיד בהיותו השר הממונה על קבינט הדיון, תפקיד מרכזי בהגשמת היעדים הלאומיים ובהגדלת היצע יחידות הדיון במדינת ישראל והיא מהווה כלי חיוני למימוש החלטות הממשלה לעניין היקף הגדלת היצע יחידות הדיון ויצירת מענה למגוון אוכלוסיות. מאז תחילת פעילותה אישרה הוועדה כ-105,000 יח"ד, המהוות כשליש מיחידות הדיון שאושרו במוסדות התכנון השונים. פרק הזמן לאישור תוכנית בוועדה עמד על 9 חודשים בלבד. מדובר על קיצור משמעותי של הליך האישור. **יש עתיד** תומכת בהקפאת עבודת הוותמ"ל ומיקודו בתוכניות של התחדשות עירונית.

בנקודה שבה אנחנו נמצאים היום בעיית ההיצע הצטמצמה משמעותית ויש מלאים מוכנים מתוכננים של דירות בעיקר בפריפריה. החסם העיקרי היום בשוק הדיון הוא היעדר תשתיות. נושא התשתיות, ובראשן נושא תשתיות התחבורה, מטופל בהרחבה במצע התחבורה שלנו.

סיוע ממוקד לזוגות צעירים: כדי לשמור על יציבות ועל אמינות בשוק הדיון

לא נבטל מהלכים והתחייבויות שיצאו לדרך ונעמוד מאחורי כל הסכמי "מחיר למשתכן" כלשונם. נסבסד לזוגות צעירים דירות בעלות של עד 1.5 מיליון שקלים.

פיתוח והסדרת שוק השכירות:

"דירה להשכיר" – פרויקט לבניית 150,000 דירות להשכרה לטווח ארוך – שר האוצר ויו"ר קבינט הדיון לשעבר יאיר לפיד הביא להקמת חברת "דירה להשכיר". חברה זו קמה במטרה לבנות 150,000 יחידות דיון להשכרה לטווח ארוך בסטנדרט הבנייה הגבוה ביותר. הפרויקט מכניס משתנה חדש לשוק הנדל"ן, מגדיל משמעותית את היצע הדירות להשכרה ויוצר מציאות חדשה בתחום הדיון להשכרה בישראל. כבר עכשיו מאוכלסים בדירות שנבנו במודל זה מאות משפחות. עד היום לא היה בישראל דיון מוסדר להשכרה. היצע הדירות הפרטיות להשכרה מוגבל, אין בו יציבות וודאות לשוכרים מפני פינוי מוקדם או העלאת מחיר תכופה ואיכותו לרוב אינה גבוהה. על ידי בניית מגדלי הדיון החדשים יצטרפו לשוק הדיון להשכרה בעשור הקרוב 150,000 דירות להשכרה לטווח ארוך, רבע מהן במחיר מפוקח. הדירות יהיו מוארות וירוקות, ובנויות בסטנדרטים הגבוהים ביותר, בלב אזורי הביקוש.

נפעל לכך כי בכל שיווק של קרקע מדינה באזורי ביקוש לפחות 40% מיחידות הדיון תיועדנה לפרויקטים לשכירות ארוכת טווח. נעודד הקמת פרויקטים בפריפריה ובמגזר הערבי באמצעות סבסוד עלויות פיתוח ובאמצעות מתן מענקי הקמה ליזמים. נאפשר את דחיית תשלום המע"מ המוטל על היזם בעת רכישת הקרקע להקמת פרויקט להשכרה ארוכת טווח (ושאינו מותר ליכוי שכן הכנסות מהשכרה פטורות ממע"מ) למועד מכירת הפרויקט. ●